

Lovforslag nr. L 41. Fremsat den 12. december 2007 af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)

Forslag

til

Lov om Ligebehandlingsnævnet

Kapitel 1

Kompetence og organisation

§ 1. Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse, jf. stk. 2-5.

Stk. 2. Nævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn efter:

- 1) §§ 2 og 2 b i lov om ligestilling af kvinder og mænd.
- 2) Lov om lige løn til mænd og kvinder.
- 3) Lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v.
- 4) Lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger.
- 5) Lov om børnepasningsorlov.
- 6) Lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel.

Stk. 3. Nævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse efter lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

Stk. 4. Nævnet behandler endvidere klager over forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse efter lov om etnisk ligebehandling.

Stk. 5. Ligebehandlingsnævnet kan behandle klager fra en lønmodtager om brud på bestemmelser i kollektive overenskomster, der indeholder tilsvarende pligt til ligebehandling eller lige løn som lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v., jf.

denne lovs § 1, stk. 9, lov om lige løn til mænd og kvinder, jf. denne lovs § 1, stk. 5, eller lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger, jf. denne lovs § 2, eller tilsvarende pligt til ikke-forskelsbehandling som lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v., jf. denne lovs § 1, stk. 6 og 7, hvis lønmodtageren godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet.

§ 2. Nævnet kan tilkende godtgørelse og underkende afskedigelse, i det omfang det følger af de love og kollektive overenskomster, der er nævnt i § 1, stk. 2-5.

§ 3. Nævnet består af en formand, 2 næstformænd og 9 øvrige medlemmer.

Stk. 2. Formanden og næstformændene skal være dommere. Formanden og næstformanden udpeges af retspræsidenten. Begge køn skal være repræsenteret i nævnets formandskab.

Stk. 3. De øvrige medlemmer af nævnet udpeges af beskæftigelsesministeren. Heraf indstiller ministeren for flygtninge, indvandrere og integration 3 medlemmer og ministeren for ligestilling 3 medlemmer. Nævnets medlemmer skal have bestået juridisk kandidateksamen og udpeges blandt personer, der har særlig kendskab til kønsligestillingslovgivningen, lovgivningen om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse eller lovgivningen om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, samt kendskab til forholdene på arbejdsmarkedet. Nævnets medlemmer skal være uafhængige af den indstillende eller udpegende myndighed. Der

skal sikres en ligelig kønsfordeling blandt medlemmerne af nævnet.

Stk. 4. Medlemmerne af nævnet udpeges for 3 år ad gangen. Genudpegelse kan finde sted.

Stk. 5. Beskæftigelsesministeren kan udpege et antal suppleanter for de medlemmer, der er udpeget efter stk. 3. Udpegningen sker i overensstemmelse med stk. 3 og 4.

Stk. 6. Beskæftigelsesministeren fastsætter nævnets forretningsorden efter forhandling med ministeren for flygtninge, indvandrere og integration og ministeren for ligestilling.

§ 4. Nævnet kan ikke behandle klager, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, før denne har truffet afgørelse i sagen.

Stk. 2. Nævnet kan ikke behandle sager, der verserer ved domstolene.

Stk. 3. Så længe en sag verserer ved nævnet, kan sagens parter ikke anlægge sagen ved domstolene.

Kapitel 2

Klagebehandling

§ 5. Ankestyrelsen stiller sekretariat til rådighed for nævnet.

Stk. 2. Sekretariatet forbereder nævnets behandling af klager. Klagerne behandles på skriftligt grundlag.

Stk. 3. Sekretariatet kan anmode sagens parter om at medvirke til sagens oplysning. Hvis en part ikke efterkommer anmodningen inden den fastsatte frist, fastsættes en ny frist. Hvis opfordringen til at svare ikke efterkommes, kan nævnet beslutte, at sagen kan afgøres på det foreliggende grundlag.

Stk. 4. Sekretariatet kan afvise klager, der ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet. Denne afgørelse kan indbringes for nævnet.

§ 6. Ved behandling af en klage i nævnet deltager et medlem af formandskabet og to øvrige nævnsmedlemmer. Nævnets afgørelse træffes ved stemmeflerhed.

Stk. 2. Formanden kan beslutte, at der skal deltage yderligere to nævnsmedlemmer ved behandlingen af principielle sager.

§ 7. Nævnet kan indhente erklæringer fra sagkyndige i forbindelse med behandlingen af en klage.

Stk. 2. Ved behandling af sager om brud på bestemmelser i kollektive overenskomster, jf. § 1, stk. 5, skal nævnet indhente en udtalelse fra den pågældende overenskomsts parter, inden der træffes afgørelse.

§ 8. Nævnet kan afvise at behandle en klage, hvis det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives klageren medhold i sagen.

§ 9. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Nævnets afgørelser protokolleres og offentliggøres i anonymiseret form. Begrundelsen for afgørelsen skal fremgå af protokollatet. Er en beslutning ikke enstemmig, indføres oplysning om stemmeafgivningen og begrundelse for denne.

§ 10. Nævnet kan bestemme, at en sag, hvori der er truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler derfor.

§ 11. Klageren kan tilbagekalde sin klage, indtil der er truffet afgørelse i sagen. Hvis den indklagede under sagsbehandlingen opfylder klagerens krav, eller hvis der indgås forlig mellem parterne om en endelig afgørelse af sagen, bortfalder sagen.

§ 12. Når nævnet har truffet afgørelse i en klagesag, underretter sekretariatet parterne om muligheden for at indbringe sagen for domstolene.

Stk. 2. Hvis nævnets afgørelser og forlig, som er indgået for nævnet, ikke efterleves, skal nævnet på klagerens anmodning og på dennes vegne indbringe sagen for domstolene.

§ 13. Nævnet afgiver en gang årligt en beretning om sin virksomhed.

Kapitel 3

Ikrafttræden m.v.

§ 14. Loven træder i kraft den 1. januar 2009.

Stk. 2. Formanden for nævnet udpeges første gang for en periode på 4 år.

Stk. 3. Sager, der er indbragt for Ligestillingsnævnet eller Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling på tidspunktet for denne lovs ikrafttræden, overføres til videre behandling i nævnet.

§ 15. I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1095 af 19. september 2007, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 3 c indsættes i kapitel 2:*»Klagebehandling*

§ 3 d. Klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af køn, jf. §§ 2 og 2 b, behandles af Ligebehandlingsnævnet.«

2. Kapitel 6 ophæves.

§ 16. I lov nr. 374 af 28. maj 2003 om etnisk ligebehandling, som ændret ved § 11 i lov nr. 554 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. Overskriften til kapitel 4 affattes således:*»Kompetence- og klageregler«***2. § 10, stk. 2-4, ophæves, og i stedet indsættes:**

»Stk. 2. Klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, jf. § 3, og klager over overtræ-

delse af forbuddet mod repressalier, jf. § 8, behandles af Ligebehandlingsnævnet.«

§ 17. I lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 31 af 12. januar 2005, som ændret ved lov nr. 240 af 27. marts 2006 og lov nr. 1542 af 20. december 2006, foretages følgende ændring:

1. § 8 a affattes således:

»§ 8 a. Klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling efter denne lov og over overtrædelse af forbuddet mod repressalier i § 7, stk. 2, behandles af Ligebehandlingsnævnet.«

§ 18. Beskæftigelsesministeren fremsætter forslag til revision af loven i folketingsåret 2011-2012.

§ 19. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Dansk ret indeholder forbud mod forskelsbehandling på grund af køn, race, etnisk oprindelse, religion, tro, seksuel orientering, politisk anskuelse, social eller national oprindelse, alder og handicap på en række områder. Med lovforslaget foreslås det at oprette et samlet nævn for ligebehandling (Ligebehandlingsnævnet), der kan behandle klager om overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse i en række love. Det foreslås, at nævnet får kompetence til at behandle klager over forskelsbehandling både uden for arbejdsmarkedet og på arbejdsmarkedet, på de områder, hvor der i dag gælder et forbud mod forskelsbehandling.

På kønligestillingsområdet gælder der et bredt forbud mod forskelsbehandling på grund af køn både på arbejdsmarkedet og uden for arbejdsmarkedet for så vidt angår offentlig forvaltning og erhvervs-mæssig og almen virksomhed. Tilsvarende gør sig gældende med hensyn til forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Forskelsbehandling på grund af religion, tro, alder, handicap, seksuel orientering, politisk anskuelse, social eller national oprindelse er forbudt på arbejdsmarkedet i medfør af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (forskelsbehandlingsloven). De beskyttede kriterier er ligeværdige kriterier, men dette afspejler sig imidlertid ikke i de nuværende muligheder for at klage over forskelsbehandling.

I dag spænder håndhævelsesmulighederne fra, at der på kønligestillingsområdet er etableret et egentligt administrativt klagenævn, der kan træffe afgørelse i sager om forskelsbehandling, til at der i sager om forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, fx på grund af alder, alene er mulighed for almindelig domstolsprøvelse eller for prøvelse i det fagretlige system for de organiserede lønmodtageres vedkommende. Efter

regeringens opfattelse er det u hensigtsmæssigt, at der er en sådan uensartet adgang for den enkelte til at få behandlet en klage over forskelsbehandling. Derudover er det regeringens opfattelse, at det er hensigtsmæssigt at sikre en mere effektiv retsbeskyttelse af de grupper, der er beskyttet mod forskelsbehandling i lovgivningen, men hvor der ikke er administrative klagemuligheder i dag. Med dette lovforslag foreslår regeringen derfor, at der etableres et samlet administrativt klagenævn for alle de beskyttede kriterier. Ligebehandlingsnævnet skal kunne træffe afgørelser og tilkende godtgørelser, i det omfang det følger af den lovgivning, som omfattes af Ligebehandlingsnævnets kompetence, således at der fremover vil være ensartede klagemuligheder i sager om overtrædelse af den gældende lovgivnings forbud mod forskelsbehandling. Et samlet nævn for alle diskriminationsgrundene vil endvidere kunne håndtere situationer, der involverer flere beskyttelses-kriterier, dvs. en situation, hvor en person mener sig udsat for forskelsbehandling på grund af flere diskriminationskriterier, fx køn, etnisk oprindelse og alder.

Der foreslås ingen udvidelse af den materielle beskyttelse mod forskelsbehandling, og der tilsigtes ingen ændring heri.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Nuværende klagemuligheder

2.1.1. Ligestillingsnævnet

Ligestillingsnævnet er et uafhængigt administrativt klagenævn, der kan træffe afgørelser i sager om forskelsbehandling på grund af køn. Nævnet blev nedsat i 2000 efter en ændring af ligestillingsloven, som betød en omorganisering af ligestillingsarbejdet med bl.a. oprettelse af et uafhængigt klagenævn (Ligestillingsnævnet) og nedlæggelse af det daværende Ligestillingsråd, der alene kunne udtale sig vejledende om ligestillingsspørgsmål. Samtidig blev der oprettet et selvstændigt ministerområde for ligestilling.

Nævnet blev i første omgang nedsat for en 2-årig forsøgsperiode. Efter udløbet af forsøgsperioden blev nævnet evalueret, og gjort permanent ved en lovændring i 2003. Af den eksterne evaluering, der blev foretaget i forbindelse med, at nævnet blev gjort permanent, fremgår det, at "... det er lykkedes at skabe et troværdigt og kompetent ligestillingsnævn, der overfor omverdenen fremstår som hævet over særinteresser".

Nævnet består af en formand, der er dommer, og af to juridiske medlemmer, der har viden om henholdsvis arbejdsmarkedsforhold og om ligestilling. Formanden og medlemmerne udpeges af ministeren for ligestilling, der også stiller sekretariat til rådighed for nævnet.

Ligestillingsnævnet kan behandle sager og træffe endelige administrative afgørelser om forskelsbehandling på grund af køn både inden for og uden for arbejdsmarkedet. Ligestillingsnævnet har kompetence til at behandle sager efter §§ 2 og 2 b i ligestillingsloven, samt efter lov om lige løn til mænd og kvinder, lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v., lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel, lov om børnepasningsorlov og lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger. Nævnet kan herunder tilkende godtgørelse og underkende afskedigelse, i det omfang det følger af de nævnte love m.v.

Nævnets afgørelser kan ikke ankes, men hver af parterne kan indbringe afgørelserne for domstolene. I henhold til ligestillingslovens § 22, stk. 2, skal nævnets sekretariat på klagerens anmodning indbringe sagen for domstolene, hvis et for nævnet indgået forlig eller en afgørelse ikke efterleves. Omkostninger i forbindelse med dette afholdes af Ligestillingsnævnets sekretariat. Siden nævnets oprettelse i 2000 har Ligestillingsnævnet truffet afgørelse i 196 sager. Af disse har 25 sager været overgivet til Kammeradvokaten med henblik på indbringelse for domstolene. Nogle af sagerne er dog forligt inden domsforhandlingen.

2.1.2. Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling

Spørgsmålet om oprettelse af en administrativ klageinstans blev drøftet i forbindelse med gennemførelsen af Rådets direktiv 2000/43/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (EF-Tidende 2000 nr. L 180, s. 22). I forbindelse med implementeringen af ligebehandlingsdirektivet blev klagekomitéen, der kan afgive udtalelser om, hvorvidt forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse er overtrådt, oprettet. Således er Institut for Menneske-

rettigheder i medfør af § 10, stk. 2, i lov om etnisk ligebehandling, tildelt kompetence til at behandle klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse og overtrædelse af forbuddet mod represalier. Instituttet kan i den forbindelse give udtryk for sin opfattelse af, om der er sket en overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling. I medfør af § 10, stk. 3, kan Instituttet henstille, at der meddeles fri proces til klagere, der opfylder betingelserne herfor, til at indbringe sagen for domstolene. Instituttet afgør efter § 10, stk. 4, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse. Klagekomitéen behandler klager over forskelsbehandling både uden for arbejdsmarkedet, jf. lov om etnisk ligebehandling, og inden for arbejdsmarkedet, jf. § 8 a i lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

2.1.3. EU-retlige forpligtelser om uafhængige organer til fremme af ligebehandling

Institut for Menneskerettigheder varetager de forpligtelser, der følger af artikel 13 i EU direktiv 2000/43/EF om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, og som pålægger medlemsstaterne at oprette uafhængige organer for fremme af ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Der foreslås ingen ændringer i Institutrets kompetence for så vidt angår varetagelsen af disse opgaver, der er lovfæstet i lov om oprettelse af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder. Institut for Menneskerettigheder vil således fortsat have til opgave at fremme ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Instituttet vil også fortsat have det som sin opgave at bistå ofre for forskelsbehandling med at få behandlet deres klager, ligesom Instituttet vil have som opgave at indlede uafhængige undersøgelser af forskelsbehandling, offentliggøre rapporter om forskelsbehandling og fremsætte henstillinger om spørgsmål vedrørende forskelsbehandling, jf. § 10, stk. 1, i lov om etnisk ligebehandling.

Det skal fremhæves, at der ikke er nogen internationale krav om, at der skal etableres klagenævn til behandling af sager om forskelsbehandling. Derimod kræver EU-retten, at der oprettes uafhængige organer til fremme af ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, jf. artikel 13 i direktiv 2000/43/EF. Bestemmelsen er gennemført i dansk ret ved § 2, stk. 2, i lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, jf. beskrivelsen ovenfor.

En pligt til oprettelse af et eller flere organer til fremme af ligebehandling af mænd og kvinder uden forskelsbehandling på grund af køn følger af artikel 8 a i direktiv 2002/73/EF og af artikel 12 i direktiv 2004/113/EF. Ligestillingsnævnet og nævnets sekretariat, der yder vejledning om klageadgang, udgør blot et af flere organer, der varetager opgaver i forbindelse med Danmarks opfyldelse af artikel 12 i EU-direktiv 2004/113/EF. Derudover varetager følgende organer opgaver i relation til opfyldelse af artikel 12: Kvinde- rådet overvåger ligestillingen mellem kvinder og mænd og yder rådgivning. Institut for Menneskerettigheder arbejder med menneskerettigheder blandt andet på baggrund af FN konventionerne, herunder konventionen om diskrimination af kvinder. Universiteterne, Socialforskningsinstituttet og Center for information om kvinde- og kønsforskning (KVINFO) indsamler oplysninger om ligestilling og udarbejder undersøgelser og rapporter m.v. om ligestilling. Universiteterne udfører uafhængig forskning, hvor ligestilling af kønnene er forskningstema. Danmarks Statistik leverer kønsopdelt statistik. Dertil kommer mulighederne for at føre sager ved domstolene eller i regi af faglig voldgift.

2.2. Beskrivelse af Ligebehandlingsnævnets kompetencer og opbygning

Forslaget indebærer ingen ændring for så vidt angår den administrative klageadgang i sager om overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af køn. Ændringen for så vidt angår Ligestillingsnævnet er alene af organisatorisk art.

Forslaget indebærer en udvidelse af klagemulighederne i sager om overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, der i dag kan behandles af Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling under Institut for Menneskerettigheder. Efter forslaget vil Ligebehandlingsnævnet kunne træffe afgørelse i sager om forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse og tilkendegørelse i henhold til lov om etnisk ligebehandling og lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (forskelsbehandlingsloven).

Derudover indebærer forslaget, at der etableres en administrativ klagemulighed i forhold til overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af de øvrige kriterier i forskelsbehandlingsloven, dvs. religion, tro, seksuel orientering, alder og handicap, social eller national oprindelse og politisk anskuelse.

Sager om brud på kollektive overenskomster skal som hidtil som udgangspunkt behandles i det fagretlige system. Det foreslås imidlertid, at Ligebehand-

lingsnævnet - således som det er tilfældet i dag i både Ligestillingsnævnet og Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling - kun skal kunne behandle sager om brud på kollektive overenskomster, hvis lønmodtagerens faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af sagen. Det betyder samtidig, at Ligebehandlingsnævnet ikke vil kunne behandle sagen, hvis fagforeningen rent faktisk ønsker at føre sagen fagretligt, fx i Afskedigelsesnævnet. Faglige organisationer og andre organisationer kan indgive klager på vegne af deres medlemmer og de personer, de repræsenterer.

Ligebehandlingsnævnet får ikke adgang til at tage sager op af egen drift.

Det foreslås, at Ligebehandlingsnævnet med hensyn til kompetencer og opbygning opbygges efter samme model som det nuværende Ligestillingsnævnet. Lovforslagets kapitel 2 indeholder bestemmelser om Ligebehandlingsnævnets behandling af sagerne, der efter forslaget skal følge de samme retningslinier, som i dag er gældende i Ligestillingsnævnet. Det betyder bl.a., at Ligebehandlingsnævnets sekretariat vil kunne rådgive borgere, virksomheder, organisationer, myndigheder m.v. med hensyn til, hvor og hvorledes en sag om forskelsbehandling på grund af køn, race, etnisk oprindelse, religion, seksuel orientering, alder, handicap m.v. kan indbringes, ligesom Ligebehandlingsnævnets sekretariat kan rådgive om nævnets praksis.

Det foreslås, at Ligebehandlingsnævnet får kompetence inden for følgende lovgivninger:

- 1) Lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. denne lovs §§ 2 og 2 b.
- 2) Lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v.
- 3) Lov om ligeløn til mænd og kvinder.
- 4) Lov om børnepasningsorlov.
- 5) Lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger.
- 6) Lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel.
- 7) Lov om etnisk ligebehandling.
- 8) Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

Det foreslås, at Ligebehandlingsnævnet får kompetence til at tilkende godtgørelse for overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling, i det omfang det følger af de pågældende love. Ligebehandlingsnævnet skal afvise sager, der ikke er egnede til behandling ved nævnet, for eksempel fordi behandlingen af sagen vil forudsætte en egentlig bevisførelse, herunder afhøring af vidner. Da Ligebehandlingsnævnets afgørelser efter lovforslaget skal offentliggøres anonymiseret, vil

det være muligt at følge udviklingen med hensyn til omfanget og arten af sager om forskelsbehandling. Det foreslås endvidere, at hvis Ligebehandlingsnævnets afgørelser ikke efterleves, skal Ligebehandlingsnævnet på klagers anmodning og dennes vegne indbringe sagen for domstolene.

Ligebehandlingsnævnet er underlagt reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven og dermed også bestemmelser om partshøring, tavshedspligt, habilitet m.v.

Forslaget om oprettelse af et samlet klagenævn for ligebehandling indebærer ikke en udvidelse af den materielle beskyttelse mod forskelsbehandling.

Som en konsekvens af forslaget foreslås Ligestillingsnævnet nedlagt. Den del af Institut for Menneskerettigheders aktiviteter, der vedrører klagesagsbehandling efter § 10, stk. 2-4, i lov om etnisk ligebehandling og § 8 a i lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v., foreslås overført til det nyetablerede nævn for ligebehandling. Der er derfor indsat en særlig overgangsbestemmelse for at tage højde for de sager, der på lovens ikrafttrædelsestidspunkt er indbragt for henholdsvis Ligestillingsnævnet og Klagekomitéen.

2.3. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslaget skønnes at ville fremme ligebehandling af både kvinder og mænd. Den udvidede klageadgang vurderes at ville medvirke til fremme af ligebehandling af alle.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De økonomiske konsekvenser for staten er beregnet ud fra beslutningen om at placere Ligebehandlingsnævnets sekretariat i Ankestyrelsen. Den samlede årlige udgift til Ligebehandlingsnævnet er skønnet til 1,7 mio. kr., der finansieres af de respektive ministerier i overensstemmelse med de opgaver, der overføres fra de berørte ministerier.

Der er ved opgørelsen af det forventede sagsantal taget udgangspunkt i oplysninger fra henholdsvis Ligestillingsnævnets og Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandlings årsberetninger.

Det fremgår af Ligestillingsnævnets årsberetning for 2006, at der indkom 63 sager i 2006. I 2005 indkom 66 sager og i 2004 43 sager. Det fremgår desuden af Ligestillingsnævnets årsberetning fra 2006, at der blev registreret 42 skriftlige henvendelser og forespørgsler, hvor der blev givet vejledning, men hvor henvendelserne ikke førte til egentlig mødebehandling. Det skønnes, at Ligebehandlingsnævnet vil mod-

tage ca. 70 sager årligt på baggrund af overtagelse af opgaverne fra Ligestillingsnævnet. Hertil kommer henvendelser og forespørgsler. Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling modtog i 2006 75 konkrete klager og havde 23 egen drift-sager. Ifølge komitéens årsberetning fra 2005, blev der i 2005 behandlet 93 sager, hvoraf der var modtaget 77 klager og iværksat undersøgelser på eget initiativ i 16 sager. I perioden fra sommeren 2003 til december 2004 behandlede komitéen 81 sager, heraf 11 sager på eget initiativ. Det skønnes, at Ligebehandlingsnævnet vil behandle ca. 80 sager årligt på baggrund af overtagelsen af opgaverne fra Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling. Det bemærkes, at Ligebehandlingsnævnet ikke vil kunne tage sager op af egen drift.

Det foreslås desuden, at Ligebehandlingsnævnet får kompetence til at behandle klagesager i forhold til overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af de øvrige kriterier i forskelsbehandlingsloven, dvs. religion, tro, seksuel orientering, alder, handicap, social eller national oprindelse og politisk anskuelse. Der har ikke tidligere været administrativ klageadgang på dette område. Det skønnes, at Ligebehandlingsnævnet vil modtage ca. 100 sager årligt om disse beskyttede kriterier.

Samlet vurderes det, at Ligebehandlingsnævnet vil modtage i alt ca. 250 sager årligt, der skal mødebehandles. Hertil kommer et antal sager, der oprettes på baggrund af henvendelser og forespørgsler, der ikke fører til mødebehandling. Det skønnes, at det årlige antal henvendelser vil være mindre end 200 sager, når der henses til antallet af henvendelser i de allerede eksisterende klageinstanser.

Det vurderes, at det vil kræve 2 årsværk at sagsbehandle de forventede 250 sager årligt, hvortil kommer udgiften til vederlag til nævnets medlemmer, hjemmeside, beretning m.v. I beregningen af antal årsværk er der lagt vægt på, at sager om ligebehandling er mere komplekse - ud fra en gennemsnitsbetragtning - end en standardarbejdsskadesag, men mindre kompleks end en ankesag, som Ankestyrelsen har antaget til principiel behandling.

Forslaget har ikke direkte administrative konsekvenser for staten som følge af, at sekretariatet placeres i Ankestyrelsen.

Forslaget har hverken administrative eller økonomiske konsekvenser for regioner og kommuner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering

F. t. l. om Ligebehandlingsnævnet

(CKR) med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. CKR vurderer, at forslaget ikke indeholder administrative konsekvenser. Forslaget bør derfor ikke forelægges et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler.

Forslaget skønnes ikke at have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Med forslaget lettes borgernes adgang til at få behandlet klager over forskelsbehandling på grund af fx alder, handicap, religion eller seksuel orientering betydeligt, ligesom der gives mulighed for at få en administrativ afgørelse i klager over forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse.

6. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring hos Dansk Arbejdsgiverforening, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Landsorganisationen i Danmark, FTF, Akademikernes Centralorganisation, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Ledernes Hovedorganisation, KL, Danske Regioner, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Centralorganisationernes Fællesudvalg og Kommunale

Tjenestemænd og Overenskomstansatte. Derudover har forslaget været sendt til høring hos Advokatrådet, Ankestyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Institut for Menneskerettigheder, Ældresagen, Ældremobiliseringen, Det Centrale Handicapråd, Danske Handicaporganisationer og Center for Ligebehandling af Handicappede, Dokumentations- og rådgivningscentret om racediskrimination, Landsforeningen af bøsser og lesbiske, Ligestillingsnævnet, Kvinderådet, Koordinationen for Kønsforskning, Netværk for Forskning om mænd, Foreningen Dadman, Kvininfo, Amnesty International, AOF Danmark, Beskæftigelsesrådet, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Oplysningsforbund, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Finansrådet, Flygtningenævnet, Foreningen af Politimestre i Danmark, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsamtsjurister, Foreningen for Etnisk Ligestilling, Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet, FOF's Landsorganisation, Jobrådgivernes Brancheforening, Landsforeningen Adoption og Samfund, Liberalt Oplysningsforbund, Mellemfolkeligt Samvirke, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Retssikkerhedsfonden, Østre Landsret, Vestre Landsret, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde.

9. Sammenfattende skema

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindredgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Stat: Etablering af Ligebehandlingsnævnet indebærer udgifter for 1,7 mio. kr. årligt. Udvidelsen af klageadgangen indebærer øgede driftsudgifter. Regioner/kommuner: Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslaget har ikke direkte administrative konsekvenser for staten som følge af, at sekretariatet placeres i Ankestyrelsen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Med forslaget etableres der et alternativ til almindelig domstolsbehandling af sager om forskelsbehandling. Dette vil lette borgernes adgang til at få behandlet klager over forskelsbehandling.	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

De beskyttelseskriterier, der omfattes af Ligebehandlingsnævnets kompetence opregnes i *stk. 1*. Efter bestemmelsen kan nævnet behandle klager over forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse. Beskyttelseskriterierne er nærmere defineret i de love og forarbejder hertil, som er omfattet af nævnets kompetence, jf. nærmere bestemmelsens *stk. 3-5*, der opregner, hvilket lovgrundlag nævnet er kompetent til at behandle sager om.

Ligebehandlingsnævnet er en del af den offentlige forvaltning og er dermed et forvaltningsorgan, som udover reglerne i lovforslaget omfattes af de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder forvaltningsloven. Det indebærer blandt andet, at Ligebehandlingsnævnet har pligt til at begrunde sine afgørelser, ligesom Ligebehandlingsnævnet under sin sagsbehandling skal foretage partshøring. Ligebehandlingsnævnet bliver også underlagt det såkaldte officialprincip, hvilket indebærer, at Ligebehandlingsnævnet har

pligt til at oplyse sagen i fornødent omfang, før det træffer afgørelse i en sag. Dette omfatter såvel sagens retlige som faktiske forhold. Endelig er nævnet også underlagt reglerne i lov om behandling af personoplysninger (persondataloven). Det betyder, at behandlingen af personoplysninger skal ske inden for rammerne af persondataloven og bekendtgørelse om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning (sikkerhedsbekendtgørelsen). Der henvises til forslagens kapitel 2, der indeholder de nærmere regler om nævnets og sekretariatets behandling af sagerne. Omkostninger ved Ligebehandlingsnævnets behandling af sagerne afholdes af Ligebehandlingsnævnets midler. Nævnsbehandlingen er således gratis for parterne. Hvis parterne selv har udgifter i forbindelse med sagen, fx til advokatsalær, vil det dog være nævnet uvedkommende. Ligebehandlingsnævnet kan således heller ikke pålægge en tabende part at godtgøre modpartens eventuelle omkostninger. Ligebehandlingsnævnet træffer endelig administrativ afgørelse i de sager, der rejses for Ligebehandlingsnævnet, jf. nærmere herom i § 9, *stk. 1*.

Det foreslås i *stk. 2*, at Ligebehandlingsnævnet kan behandle sager om forskelsbehandling på grund af køn efter følgende bestemmelser og love: §§ 2 og 2 b i lov om ligestilling af kvinder og mænd, efter lov om lige løn til mænd og kvinder, lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v., lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger, lov om børnepasningsorlov og lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel. Dette svarer til den kompetence, der i dag er tillagt Ligestillingsnævnet.

Det følger af *stk. 3*, at Ligebehandlingsnævnet kan behandle sager om forskelsbehandling på grund af race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse efter lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

Endvidere foreslås det i *stk. 4*, at Ligebehandlingsnævnet kan behandle sager om forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse efter lov om etnisk ligebehandling.

Det foreslås i *stk. 5*, at Ligebehandlingsnævnet skal kunne behandle klager fra en lønmodtager om brud på bestemmelser i kollektive overenskomster om forbud mod forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse, hvis klageren godtgør, at den relevante faglige organisation ikke vil iværksætte fagretlig behandling af klagen. Dette svarer til bestemmelsen i arbejdsretslovens § 11, stk. 2, hvoraf det fremgår, at en lønmodtager kan anlægge sag ved de almindelige domstole om påståede løntilgodehavender m.v., såfremt den pågældende godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet. Bestemmelsen svarer endvidere til ligestillingslovens § 19, stk. 2, om Ligestillingsnævnets kompetence og forskelsbehandlingslovens § 8 a, stk. 2, om Institut for Menneskerettigheders kompetence i sager om forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at personer, der mener sig forskelsbehandlet på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse, kan få behandlet en sag ved Ligebehandlingsnævnet, når sagen ikke vil blive behandlet ad fagretlig vej. Ligebehandlingsnævnet har mulighed for at rette henvendelse til den faglige organisation, hvis der er tvivl om, hvorvidt organisationen selv fører sagen.

Ligebehandlingsnævnet er således efter lovforslaget ikke kompetent til at behandle sager om forskels-

behandling, der kan behandles i det fagretlige system, og fagforeningen rent faktisk ønsker at føre sagen fagretligt. Hvis en sag fx behandles i Afskedigelsesnævnet i medfør af Hovedaftalens § 4, stk. 3, vil der ikke være mulighed for at få sagen behandlet i Ligebehandlingsnævnet. Afskedigelsesnævnets afgørelser er endelige, hvorfor Ligebehandlingsnævnet heller ikke efterfølgende vil kunne behandle sagen. Ligebehandlingsnævnet vil på samme måde som domstolene skulle afvise at behandle sagen. Det samme vil formentlig være tilfældet, hvis sagen afvises fra behandling i Afskedigelsesnævnet på grund af overskridelse af de formelle fristregler i forbindelse med indgivelse af klage- og svarskrift. Det bemærkes, at det nuværende Ligestillingsnævn har yderst begrænset praksis på dette område, og at spørgsmålet om nævnets kompetence derfor må bero på en konkret vurdering i den enkelte sag.

Med hensyn til sager, der vedrører elevforhold, og som kan indbringes for Tvistighedsnævnet, henvises til bemærkningerne til § 4, stk. 1.

Afgrænsningen af Ligebehandlingsnævnets kompetence betyder, at klager over overtrædelse af andre regler i lovgivningen må afvises. Ligebehandlingsnævnet kan alene tage stilling til spørgsmål om anvendelse og fortolkning af den lovgivning m.v., som er omfattet af Ligebehandlingsnævnets kompetenceområde. For så vidt angår klager over afgørelser, som er truffet af den offentlige forvaltning, må Ligebehandlingsnævnet derfor tage stilling til, om klagen reelt vedrører forskelsbehandling, eller om klagen alene drejer sig om anvendelse og fortolkning af andre regler. Dette vil i almindelighed indebære, at klager af den nævnte karakter normalt kun kan behandles af Ligebehandlingsnævnet i det omfang, de (også) kan forstås som klager over myndighedsudøvelsen i forhold til klageren.

Til § 2

Det fastslås i § 2, at Ligebehandlingsnævnet kan tilkende godtgørelse og underkende afskedigelse i det omfang, det følger af de love m.v., der er omfattet af Ligebehandlingsnævnets kompetence i medfør af § 1, stk. 3-5, jf. fx ligestillingslovens § 3 c, ligebehandlingslovens §§ 14-16, forskelsbehandlingslovens § 7 og lov om etnisk ligebehandling § 9.

For så vidt angår nævnets behandling af sager om afskedigelse kan underkendelse kun finde sted, hvor en lønmodtager er afskediget på grund af graviditet eller barsel, eller fordi lønmodtageren har fremsat krav om lige løn eller lønvilkår. Underkendelse kan endvidere kun finde sted, hvis lønmodtageren direkte ned-

lægger påstand herom, og det efter en afvejning af parternes interesser ikke findes urimeligt, at ansættelsesforholdet opretholdes, jf. ligebehandlingslovens § 16, stk. 1, og ligelønslovens § 3, stk. 3. I praksis forventes Ligebehandlingsnævnet kun sjældent at skulle tage stilling til spørgsmålet om underkendelse af afskedigelse, da arbejdsforholdet i mange tilfælde vil være ødelagt, således at parterne ikke er interesseret i, at ansættelsen fortsætter.

I sager, hvor der ikke sker underkendelse af afskedigelsen, kan der i stedet tilkendes en godtgørelse, hvis størrelse afhænger af lønmodtagerens anciennitet og sagens omstændigheder i øvrigt, jf. ligebehandlingsloven § 16, stk. 2 og 3, og ligelønsloven § 3, stk. 3.

Ved afgørelsen af den enkelte sag er det bevisbyrdereglerne i det pågældende lovgrundlag, der skal finde anvendelse.

Opregningen af Ligebehandlingsnævnets retsmidler er udtømmende. Ligebehandlingsnævnet kan således ikke træffe afgørelse om erstatning. Ligebehandlingsnævnet har ikke mulighed for at annullere eller rette hverken generelle administrative retsfor skrifter eller konkrete forvaltningsakter. En afgørelse fra Ligebehandlingsnævnet, hvorved det konstateres, at der er forekommet ulovlig forskelsbehandling i forbindelse med en forvaltningsafgørelse, vil dog typisk have den konsekvens, at den udstedende forvaltningsmyndighed har pligt til at genoptage sagen og træffe en anden afgørelse i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper herom. Efter omstændighederne kan der også være pligt til at genoptage andre lignende sager end den, der er blevet forelagt Ligebehandlingsnævnet. Forvaltningsmyndigheden har dog også adgang til at indbringe et spørgsmål, som er afgjort af nævnet for domstolene, hvis forvaltningsmyndigheden måtte være uenig i nævnets afgørelse.

Til § 3

Bestemmelsen indeholder regler for Ligebehandlingsnævnets sammensætning og regler om udpegning af Ligebehandlingsnævnets medlemmer. Bestemmelsen svarer til ligestillingslovens § 18 og er en udvidelse heraf for at tage højde for nævnets bredere kompetence.

Det foreslås i *stk. 1*, at Ligebehandlingsnævnet skal bestå af en formand, 2 næstformænd og 9 øvrige medlemmer.

I *stk. 2* foreslås det, at formanden og næstformændene udpeges af retspræsidenten. Hermed følges retsplejelovens § 47a om udpegning af dommere til of-

fentlige og private nævn og råd. Både formanden og næstformændene skal være dommere, og det forudsættes, at de udpegede dommere har det fornødne kendskab til diskriminationslovgivningen, samt kendskab til arbejdsmarkedets forhold. Det er desuden en betingelse, at begge køn er repræsenteret i Ligebehandlingsnævnets formandskab.

Det foreslås i *stk. 3*, at Ligebehandlingsnævnets øvrige medlemmer udpeges af beskæftigelsesministeren efter indstilling fra henholdsvis ministeren for flygtninge, indvandrere og integration og ministeren for ligestilling med hver 3 medlemmer. Det følger af bestemmelsen, at de menige medlemmer skal udpeges blandt personer, der har særlig kendskab til enten kønsligestillingslovgivningen, til lovgivningen om ligebehandling uanset race eller etnisk oprindelse eller til lovgivningen om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, samt kendskab til forholdene på arbejdsmarkedet. Det forudsættes, at medlemmerne er uafhængige af den indstillende og udpegende forvaltningsmyndighed. Det forudsættes endvidere, at de udpegede medlemmer sikrer, at Ligebehandlingsnævnet vil være i stand til at udføre sine funktioner både fagligt og tidsmæssigt forsvarligt. Det forudsættes endeligt, at sammensætningen af nævnet med hensyn til de enkelte nævnsmedlemmers kompetence skal være afbalanceret og afspejle Ligebehandlingsnævnets kompetence. Samtidig vil der ved udpegningen af medlemmer kunne tages hensyn til omfanget og karakteren af de sager, der rejses for Ligebehandlingsnævnet. Alle medlemmerne skal have bestået juridisk kandidatksamen. Det er ligeledes et krav, at der skal sikres en ligelig kønsfordeling blandt medlemmerne af Ligebehandlingsnævnet, jf. også princippet i ligestillingslovens § 8 om udpegning til offentlige udvalg, kommissioner o. lign.

Det foreslås i *stk. 4*, at Ligebehandlingsnævnets medlemmer udpeges for tre år ad gangen. Dog udpeges formanden første gang for 4 år, så der sikres en vis kontinuitet i Ligebehandlingsnævnet med forskudte udpegningsperioder, jf. § 14, stk. 2. Alle medlemmerne kan genudpeges.

Det følger af *stk. 5*, at der kan udpeges et antal suppleanter for Ligebehandlingsnævnets medlemmer i overensstemmelse med de udpegningsregler, der er fastsat i *stk. 3*. Udpegning af suppleanter sker efter behov.

Det foreslås i *stk. 6*, at beskæftigelsesministeren efter forhandling med ministeren for flygtninge, indvandrere og integration og ministeren for ligestilling fastsætter en forretningsorden for Ligebehandlingsnævnet. Forretningsordenen skal bl.a. indeholde de nær-

mere regler for Ligebehandlingsnævnets sagsbehandling, jf. dog også bestemmelserne i forslaget § § 5-13.

Til § 4

Efter bestemmelsens *stk. 1* kan Ligebehandlingsnævnet ikke behandle klager, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, før denne har truffet afgørelse i sagen. Det indebærer fx, at en afgørelse om afskedigelse m.v., der er truffet af en selvstændig styrelse, ikke kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet, før vedkommende departement har truffet afgørelse i sagen i det omfang, at der er klageadgang hertil. I tilfælde, hvor der kan klages over private institutioner m.v. til offentlige myndigheder, skal også denne klagemulighed være udnyttet, før der kan klages til Ligebehandlingsnævnet. Endelig indebærer bestemmelsen, at Ligebehandlingsnævnet ikke er kompetent til at behandle sager, der kan behandles i fx Tvistighedsnævnet, som er nedsat i henhold til lov. Efter erhvervsuddannelseslovens § 64 kan tvistigheder mellem en elev og en praktikvirksomhed indbringes for vedkommende faglige udvalg, og hvis forlig ikke opnås her for Tvistighedsnævnet.

Det følger af *stk. 2*, at Ligebehandlingsnævnet ikke kan behandle en sag, der allerede verserer ved domstolene.

Efter *stk. 3* kan sagens parter ikke anlægge sag ved domstolene, så længe sagen verserer for Ligebehandlingsnævnet. Bestemmelsen har til formål at beskytte klageren mod at blive frataget den mere lempelige adgang til prøvelse af sagen, som nævnsordningen indebærer, ved at indklagede indbringer sagen for domstolene. Bestemmelsen er selvsagt ikke til hinder for, at klageren selv trækker sin klage tilbage og herefter anlægger sag ved domstolene, jf. i øvrigt § 11.

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at Ankestyrelsen stiller sekretariat til rådighed for nævnet.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2*, at sekretariatet forbereder Ligebehandlingsnævnets behandling af klagerne over forskelsbehandling, samt at nævnet skal udøve sin virksomhed på skriftligt grundlag. Nævnet behandler således kun skriftlige klager indgivet af den, der mener sig forskelsbehandlet. Fagorganisationerne kan indgive klager på vegne af de personer, de repræsenterer.

Behandling på skriftligt grundlag indebærer bl.a., at Ligebehandlingsnævnet ikke vil kunne foranstalte bevisførelse i form af parts- og vidneforklaringer, jf. også *stk. 4*, om afvisning af sager, der ikke skønnes egnede til behandling ved nævnet.

Som led i sekretariatets arbejde med at oplyse sagen, kan sekretariatet efter bestemmelsens *stk. 3*, anmode parterne om at medvirke til sagens oplysning. Hvis en part ikke efterkommer en opfordring fra sekretariatet, fremsendes en rykkerskrivelse med en ny frist for afgivelse af de ønskede oplysninger. Det vil fremgå af rykkerskrivelsen, at hvis parten heller ikke reagerer på denne henvendelse, vil Ligebehandlingsnævnet kunne beslutte, at sagen vil blive afgjort på det foreliggende grundlag. Bestemmelsen skal sikre, at en part, der ikke ønsker at medvirke til sagens oplysning, ikke kan hindre, at sagen fremmes for Ligebehandlingsnævnet. Bestemmelsen er udtryk for, at manglende medvirken kan tillægges processuel skadevirkning.

Det foreslås i *stk. 4*, at nævnets sekretariat kan afvise klager, der ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet. Behandlingen på skriftligt grundlag, jf. *stk. 2*, indebærer bl.a., at Ligebehandlingsnævnet ikke vil kunne foranstalte bevisførelse i form af parts- og vidneforklaringer. Ligebehandlingsnævnet vil derfor skulle afvise klager, hvis behandling forudsætter en egentlig bevisførelse. Ligebehandlingsnævnet må også i øvrigt afvise sager, som skønnes mere egnede til behandling ved domstolene, eller som i øvrigt giver anledning til betænkelighed at behandle i Ligebehandlingsnævnet. Det følger af forvaltningsloven, at afvisning af en klagesag skal ledsages af en begrundelse. Sekretariatets afgørelser om afvisning kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet.

Til § 6

Det følger af bestemmelsen, at der ved behandlingen af den enkelte sag skal medvirke en formand eller næstformand og to øvrige medlemmer. Udpegningen af de menige medlemmer sker afhængigt af den enkelte sags karakter. Formanden beslutter fordelingen af sager mellem formand og næstformænd, samt hvilke medlemmer der skal deltage i behandlingen af en sag. Det følger af bestemmelsen, at afgørelserne i Ligebehandlingsnævnet træffes ved stemmeflerhed. Da der kan blive tale om principielle sager, evt. sager der involverer flere beskyttelseskriterier, foreslås det, at formanden for Ligebehandlingsnævnet kan beslutte, at der skal deltage yderligere to medlemmer ved behandlingen af en konkret klage. Hvis et medlem, der er udvalgt til at deltage i behandlingen af en sag, er inhabil i forhold til den konkrete sag, beslutter formanden, hvem der træder ind i stedet.

Til § 7

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 1*, at Ligebehandlingsnævnet har mulighed for at indhente sagkyndige

erklæringer, hvor sagens karakter tilsiger dette. Det kunne fx være tilfældet i sager om arbejdsgiverens pligt til at tilpasse arbejdspladsen til en person med handicap, hvor der kan rejses tekniske spørgsmål i relation til de konkrete muligheder for tilpasning. Ligebehandlingsnævnet vil ligeledes kunne indhente sagkyndige erklæringer fra fx professorer, forskere, advokater, eller andre eksperter i sager, hvor Ligebehandlingsnævnet finder, at der er behov for at få yderligere viden om det pågældende diskriminationsområde.

Det foreslås i *stk. 2*, at Ligebehandlingsnævnet - inden der træffes afgørelse - skal indhente en udtalelse fra den pågældende overenskomsts parter, når nævnet behandler sager om brud på bestemmelser i overenskomster. Herved sikres, at Ligebehandlingsnævnet får kendskab til de forudsætninger, der ligger bag overenskomstens bestemmelser.

Til § 8

Det foreslås, at nævnet kan afvise at behandle en sag, hvis det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives klageren medhold. En afgørelse om at afvise en sådan sag kan ikke indbringes for nævnet igen, men kan indbringes for de almindelige domstole. Der vil i Ligebehandlingsnævnets forretningsorden kunne fastsættes regler, hvorefter sekretariatet bemyndiges til at træffe afgørelse om afvisning af klager i henhold til § 8.

Til § 9

Efter *stk. 1* træffer Ligebehandlingsnævnet administrativt endelige afgørelser i sager om forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse, politisk anskuelse eller seksuel orientering. Når Ligebehandlingsnævnet har afgjort en sag, kan den derfor ikke efterfølgende prøves ved andet administrativt organ. Derimod vil sagen kunne prøves ved domstolene, jf. nærmere herom i § 12 samt i bemærkningerne hertil.

Det foreslås i *stk. 2*, at afgørelserne skal offentliggøres. Ligebehandlingsnævnet er, som nævnt i bemærkningerne til § 1, underlagt reglerne i forvaltningsloven og dermed også reglerne om tavshedspligt. Afgørelserne vil derfor blive anonymiseret inden offentliggørelse. Afgørelserne skal endvidere i henhold til forvaltningslovens § 22 være ledsaget af en begrundelse. Det vil blive fastsat i forretningsordenen, at afgørelserne skal indeholde oplysninger om stemmeafgivelsen, hvis afgørelsen ikke er truffet enstemmigt for derved at give sagens parter mulighed for at lade

udfaldet af stemmeafgivelsen indgå i overvejelserne om, hvorvidt sagen skal indbringes for en domstol.

Til § 10

Efter bestemmelsen kan Ligebehandlingsnævnet beslutte at genoptage en sag, hvis særlige grunde taler for, at sagen genoptages. Det kan fx være, at der fremkommer nye oplysninger af betydning for sagen, og at disse oplysninger ikke har kunnet fremlægges forud for eller under behandlingen af sagen. Sagsbehandlingsfejl kan også medføre genoptagelse. Dette følger af de almindelige forvaltningsretlige regler.

Til § 11

En klager kan altid trække sin klage tilbage og derved stoppe nævnensbehandling, fx hvis klageren ønsker, at sagen skal behandles i andet forum. Dette kan - hvis klageren ønsker det - fx komme på tale, såfremt den faglige organisation tilkendegiver, at den, uanset en tidligere beslutning om ikke at ville føre sagen i det fagretlige system, nu er indforstået med at iværksætte fagretlig behandling.

Til § 12

Nævnsafgørelsen er administrativt endelig, jf. § 9, men sagen kan indbringes for domstolene, hvorved der sker en ny prøvelse af sagens faktiske og retlige forhold, uafhængigt af Ligebehandlingsnævnets afgørelse, og hvor der eventuelt vil kunne fremlægges nye oplysninger. Nævnets sekretariat skal efter bestemmelsens *stk. 1* underrette parterne om muligheden for at indbringe sagen for domstolene.

Da Ligebehandlingsnævnets afgørelser ikke er sigible og dermed ikke umiddelbart kan fuldbyrdes gennem fogedretten, foreslås det i *stk. 2*, at hvis en afgørelse fra Ligebehandlingsnævnet ikke efterleves, skal Ligebehandlingsnævnet indbringe sagen for domstolene, hvis klageren anmoder om det. Hensigten med bestemmelsen er at sikre en effektiv gennemførelse af Ligebehandlingsnævnets afgørelser. Klageren skal efter forslaget henvende sig til Ligebehandlingsnævnet og anmode om, at sagen indbringes for domstolene. Bestemmelsen svarer til ligestillingslovens § 22, stk. 2, og er dermed en videreførelse af denne bestemmelse. Ligebehandlingsnævnet kan ikke af egen drift indbringe en sag for domstolene.

Til § 13

Det foreslås, at Ligebehandlingsnævnet en gang årligt afgiver en beretning om sin virksomhed, hvilket skal medvirke til at synliggøre Ligebehandlingsnævnets afgørelser samt arten og omfanget af sager om

forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse. Den årlige beretning skal omhandle Ligebehandlingsnævnets virksomhed generelt, hvorfor det ikke alene er afgørelser, der vil indgå i beretningen, men tillige Ligebehandlingsnævnets rådgivningsvirksomhed, afviste klager og lignende.

Til § 14

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2009. Dette vil give de fornødne tidsmæssige rammer til den faktiske etablering af Ligebehandlingsnævnet.

Med henblik på at sikre den fornødne kontinuitet i Ligebehandlingsnævnets arbejde foreslås det i *stk. 2*, at formanden for Ligebehandlingsnævnet første gang udpeges for en periode af 4 år.

Da der på lovens ikrafttrædelsestidspunkt vil være tale om en del verserende sager for både Ligestillingsnævnet og Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling, foreslås det i *stk. 3*, at disse sager overføres til det nye Ligebehandlingsnævn, dog således at sagerne afgøres efter det retsgrundlag, der var tale om på det tidspunkt, da sagen blev rejst for henholdsvis Ligestillingsnævnet og Klagekomitéen. Det vil sige, at der i sager, der på ikrafttrædelsestidspunktet verserer for Klagekomitéen, alene vil kunne afgives en udtalelse om, hvorvidt forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse er overtrådt eller ej.

Til § 15

Til nr. 1.

Det foreslås, at der indsættes en overskrift om klagebehandling i ligestillingslovens kapitel 2 samt en bestemmelse om, at klager over forskelsbehandling på grund af køn kan behandles af Ligebehandlingsnævnet efter reglerne i lov om Ligebehandlingsnævnet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at muligheden for at få behandlet en sag i Ligebehandlingsnævnet ikke afskærer den, der mener sig forskelsbehandlet, fra i stedet at gå direkte til domstolene.

Til nr. 2.

Som en konsekvens af, at Ligebehandlingsnævnet skal være kompetent til at træffe afgørelse i de sager, der i dag behandles i Ligestillingsnævnet, foreslås det, at Ligestillingsnævnet nedlægges, og at de relevante bestemmelser i ligestillingsloven derfor ophæves.

Til § 16

Til nr. 1.

Det foreslås, at overskriften til kapitel 4 ændres til »Kompetence- og klage regler«, da lovforslaget medfører, at kompetencen til at behandle klager over forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse og over repressalier henlægges til Ligebehandlingsnævnet. Der henvises til den ved lovforslagets § 16, nr. 2, foreslåede bestemmelse om klageadgang til Ligebehandlingsnævnet.

Til nr. 2.

Institut for Menneskerettigheder er i medfør af § 10, stk. 2, i lov om etnisk ligebehandling tildelt kompetence til at behandle klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse og overtrædelse af forbuddet mod repressalier. Instituttet kan i den forbindelse give udtryk for sin opfattelse af, om der er sket en overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling. I medfør af § 10, stk. 3, kan Instituttet henstille, at der meddeles fri proces til klagere, der opfylder betingelserne herfor. Instituttet afgør efter § 10, stk. 4, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse. Som en konsekvens af oprettelsen af det samlede klagenavn for ligebehandling, der forbedrer klageadgangen i sager om forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, foreslås det, at § 10, stk. 2-4, i lov om etnisk ligebehandling ophæves, således at Institut for Menneskerettigheder fremover ikke skal have kompetence til at behandle konkrete klager over forskelsbehandling, men at der i stedet indsættes en bestemmelse i lov om etnisk ligebehandling om, at klager over forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse behandles af Ligebehandlingsnævnet efter reglerne i lov om Ligebehandlingsnævnet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at muligheden for at få behandlet en sag i Ligebehandlingsnævnet ikke afskærer den, der mener sig forskelsbehandlet, fra i stedet at gå direkte til domstolene.

Institut for Menneskerettigheder skal fortsat varetage de opgaver, der følger af artikel 13 i EU direktiv 2000/43/EF om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse. Bestemmelsen pålægger medlemsstaterne at oprette uafhængige organer for fremme af ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Der foreslås derfor ingen ændringer i Instituttets kompetence for så vidt angår varetagelsen af disse opgaver, der er lovfæstet i lov om oprettelse af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, jf. denne lovs

§ 2, stk. 2, nr. 4, samt gentaget i § 10, stk. 1, i lov om etnisk ligebehandling.

Til § 17

Efter den nuværende § 8 a i forskelsbehandlingsloven kan Institut for Menneskerettigheder behandle klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse i forskelsbehandlingsloven efter reglerne i kapitel 4 i lov om etnisk ligebehandling. Som konsekvens af oprettelsen af Ligebehandlingsnævnet ophæves § 10, stk. 2-4, i lov om etnisk ligebehandling. Det foreslås, at § 8 a ændres således, at det fremgår af forskelsbehandlingsloven, at klager over forskelsbehandling i strid med loven kan behandles af Ligebehandlingsnævnet efter reglerne i lov om Ligebehandlingsnæv-

net. Det skal i den forbindelse bemærkes, at muligheden for at få behandlet en sag i Ligebehandlingsnævnet ikke afskærer den, der mener sig forskelsbehandlet, fra i stedet at gå direkte til domstolene.

Til § 18

Det foreslås, at loven om Ligebehandlingsnævnet revideres i folketingsåret 2011/2012.

Til § 19

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Der er i de eksisterende love om forbud mod forskelsbehandling ikke adgang til ved kongelig anordning at gennemføre disse love for Færøerne og Grønland med afvigelser i forhold til den danske lovgivning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

Kapitel 6

Ligestillingsnævn

§ 18. Ligestillingsnævnet består af en formand og to andre medlemmer, der udpeges af ministeren for ligestilling for 3 år ad gangen. Genudpejning kan finde sted. Formanden skal være dommer. De øvrige medlemmer skal have bestået juridisk kandidateksamen, og et medlem skal have viden om ligestilling, mens det andet medlem skal have viden om arbejdsmarkedsforhold. Begge køn skal være repræsenteret i nævnet. Ministeren for ligestilling udpeger suppleanter for Ligestillingsnævnets medlemmer for 3 år ad gangen.

Stk. 2. Ministeren for ligestilling fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 3. Ministeren for ligestilling stiller sekretariat til rådighed for nævnet.

§ 19. Nævnet kan behandle sager om forskelsbehandling på grund af køn efter § 2 samt efter lov om lige løn til mænd og kvinder, lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger og lov om børnepasningsorlov. Nævnet kan herunder tilkende godtgørelse og underkende afskedigelse, i det omfang det følger af de nævnte love m.v.

§ 15. I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1095 af 19. september 2007, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 3 c indsættes i kapitel 2:

»Klagebehandling

§ 3 d. Klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af køn, jf. §§ 2 og 2 b, behandles af Ligebehandlingsnævnet.«

2. Kapitel 6 ophæves.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 2. Nævnet kan endvidere behandle klager fra en lønmodtager om brud på bestemmelser i kollektive overenskomster, der indeholder tilsvarende pligt til ligebehandling eller lige løn som lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., jf. denne lovs § 1, stk. 3, lov om lige løn til mænd og kvinder, jf. denne lovs § 1, stk. 4, eller lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger, jf. denne lovs § 2, hvis den pågældende godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet.

Stk. 3. Nævnet kan ikke behandle klager, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, før denne har truffet afgørelse i sagen.

Stk. 4. Nævnet kan ikke behandle klager, der verserer ved domstolene.

Stk. 5. Så længe en sag verserer ved nævnet, kan sagens parter ikke anlægge sagen ved domstolene.

§ 20. Nævnet afviser klager, der ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet.

Stk. 2. Nævnet kan afvise at behandle en klage, hvis det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives klageren medhold i sagen.

§ 21. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Nævnets afgørelser protokolleres og offentliggøres. Er en beslutning ikke enstemmig, indføres tillige oplysning om stemmeafgivningen.

§ 22. Når nævnet har truffet en afgørelse i en klagesag, kan hver af parterne indbringe sagen for domstolene.

Stk. 2. Hvis nævnets afgørelser og forlig, som er indgået for nævnet, ikke efterleves, skal Ligestillingsnævnets sekretariat på klagerens anmodning og på dennes vegne indbringe sagen for domstolene.

§ 23. Nævnet afgiver en gang årligt en beretning om sin virksomhed.

§ 16. I lov nr. 374 af 28. maj 2003 om etnisk ligebehandling, som ændret ved § 11 i lov nr. 554 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

Gældende formulering

Kapitel 4

Institut for Menneskerettigheder

§ 10. ---

Stk. 2. Institut for Menneskerettigheder kan behandle klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, jf. § 3, og over overtrædelse af forbuddet mod repressalier, jf. § 8, og give udtryk for sin opfattelse af, om der er sket en overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse eller forbuddet mod repressalier. Institut for Menneskerettigheders udtalelser efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Institut for Menneskerettigheder kan henstille, at der i sager efter stk. 2, hvor instituttet finder, at der er sket en overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse eller af forbuddet mod repressalier, meddeles fri proces til klagerne, der opfylder betingelserne i retsplejelovens § 330, stk. 1, nr. 2.

Stk. 4. Institut for Menneskerettigheder afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

§ 8 a. Klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse efter denne lov og over overtrædelse af forbuddet i § 7, stk. 2, mod repressalier som følge af krav om ligebehandling uanset race eller etnisk oprindelse behandles af Institut for Menneskerettigheder efter reglerne i kapitel 4 i lov nr. 374 af 28. maj 2003 om etnisk ligebehandling.

Lovforslaget

1. Overskriften til *kapitel 4* affattes således:

»Kompetence- og klageregler«

2. *§ 10, stk. 2-4*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, jf. § 3, og klager over overtrædelse af forbuddet mod repressalier, jf. § 8, behandles af Ligebehandlingsnævnet.«

§ 17. I lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 31 af 12. januar 2005, som ændret ved lov nr. 240 af 27. marts 2006 og lov nr. 1542 af 20. december 2006, foretages følgende ændring:

1. *§ 8 a* affattes således:

»**§ 8 a.** Klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling efter denne lov og over overtrædelse af forbuddet mod repressalier i § 7, stk. 2, behandles af Ligebehandlingsnævnet.«

Gældende formulering

Stk. 2: Institut for Menneskerettigheder kan endvidere efter reglerne i kapitel 4 i lov om etnisk ligebehandling behandle klager fra en lønmodtager om brud på bestemmelser i kollektive overenskomster, der indeholder tilsvarende pligt til ligebehandling uanset race eller etnisk oprindelse som efter denne lov, hvis den pågældende godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet.

Lovforslaget

Til lovforslag nr. L 41. Skriftlig fremsættelse (12. december 2007)

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om Ligebehandlingsnævnet
(Lovforslag nr. L 41).

Det fremgår af regeringsgrundlaget "Mulighedernes samfund" fra november 2007, at regeringen vil forbedre klagemulighederne i sager vedrørende overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på og udenfor arbejdsmarkedet.

Formålet med dette lovforslag er at skabe en mere ensartet adgang for den enkelte til at få behandlet en klage over forskelsbehandling. Lovforslaget udmønter således en del af regeringsgrundlaget.

Dansk lov indeholder forbud mod forskelsbehandling på grund af køn, race, etnisk oprindelse, religion, tro, seksuel orientering, politisk anskuelse, social eller national oprindelse, alder og handicap på en række områder. De beskyttede kriterier er ligeværdige kriterier, men dette afspejler sig imidlertid ikke i de muligheder, der i dag er for at klage over forskelsbehandling.

Det foreslås derfor, at der oprettes et fælles administrativt klagenævn for alle de beskyttede kriterier, hvilket vil gøre det både lettere og billigere for den enkelte, der mener sig forskelsbehandlet, at få behandlet sin sag.

Ligebehandlingsnævnet får kompetence til at behandle klager over forskelsbehandling både uden for arbejdsmarkedet og på arbejdsmarkedet, i det omfang den nuværende lovgivning indeholder et forbud mod forskelsbehandling.

Hvis der er indgået kollektivt overenskomst om beskyttelse mod forskelsbehandling, kan Ligebehandlingsnævnet kun behandle en klage, hvis fagforeningen ikke vil føre sagen i det fagretlige system. Dette svarer til Ligestillingsnævnets nuværende kompetence.

Ligebehandlingsnævnet kan træffe afgørelser og tilkende godtgørelse, hvis forbuddet mod forskelsbehandling er overtrådt. Ligebehandlingsnævnet kan også føre sager ved de almindelige domstole, hvis nævnets afgørelse ikke efterleveres.

Som konsekvens af lovforslaget foreslås Ligestillingsnævnet nedlagt, og den del af Institut for Menneskerettigheders aktiviteter, der vedrører klagesagsbehandling efter § 10, stk. 2-4, i lov om etnisk ligebehandling og § 8 a i lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v., foreslås overført til Ligebehandlingsnævnet.

Lovforslaget træder i kraft den 1. januar 2009.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.